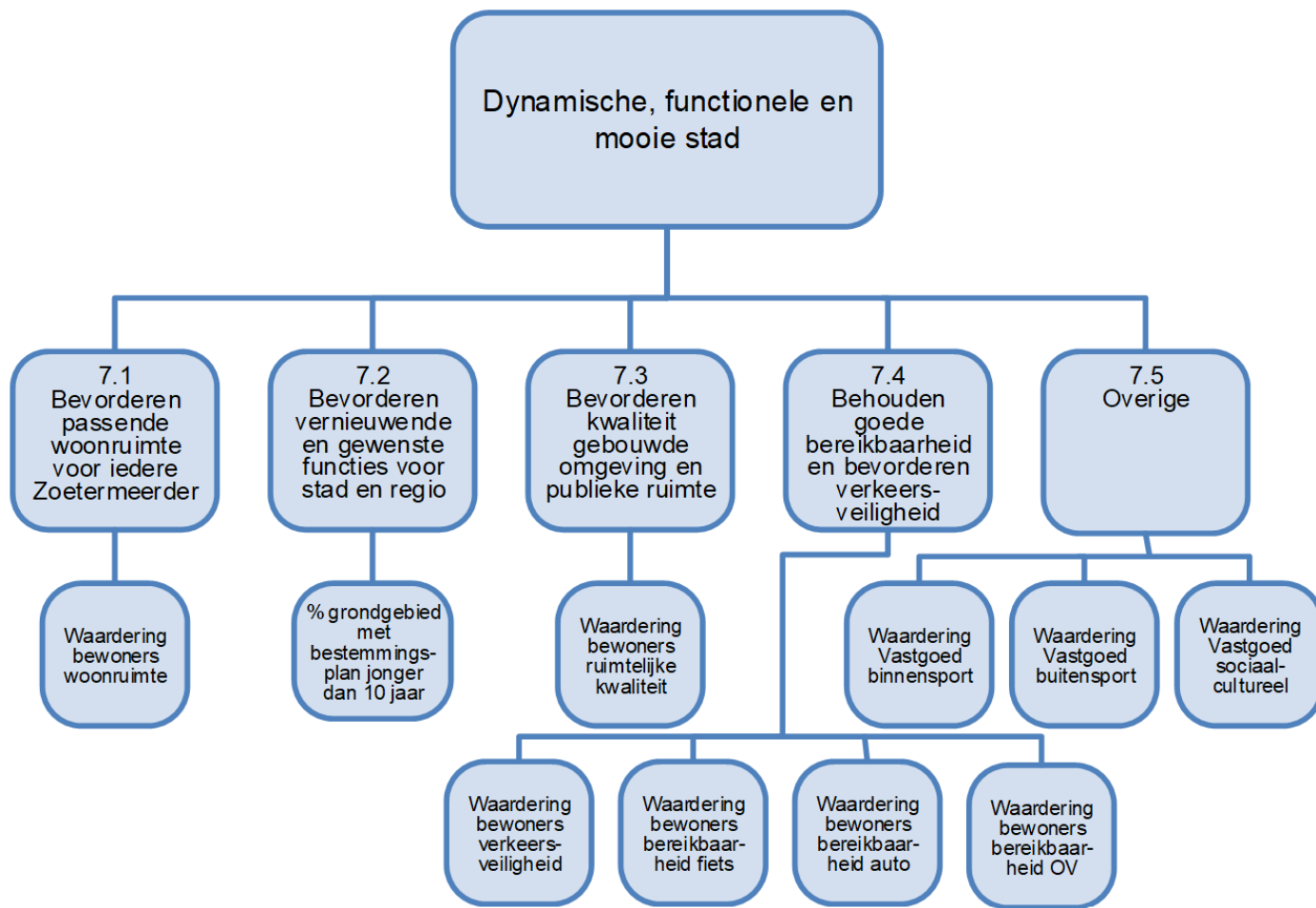

gemeente
Zoetermeer

Programma 7. Inrichting van de stad

Beleidswijzigingen

Uitbreiding Palenstein herstructurering

Palenstein herstructurering loopt al enige tijd en met de planvorming van het nieuwe centrale plein Palenstein begint het eind van het project in zicht te komen. Tijdens de voorbereiding van werkzaamheden voor vlek D (Croesinckplein) is duidelijk geworden dat de nieuwbouwplannen van Vidomes in vlek D en

daarmee samenhangende herinrichting van het openbaar gebied veel impact heeft op de huidige woontoren en het gemeentelijk kantoorgebouw Welkom 2 in de laagbouw. Het pand is verouderd maar kan middels enkele aanpassingen, beter aangesloten worden bij het nieuwe Croesinckplein.

Binnengebied Palenstein

Een gedeelte van het openbaar gebied van Palenstein behoort tot het binnengebied van deelplan D en is onderdeel van de herstructurering Palenstein. In het binnengebied ontwikkelt Vidomes een bouwplan. Er zijn afspraken gemaakt dat de gemeente het binnengebied bouwrijp en woonrijp zal maken. De kosten van de herinrichting zijn voor rekening van Vidomes.

Gebiedsontwikkeling Meerzicht

Meerzicht is een wijk die zich kwetsbaar ontwikkelt. De sociaal-economische kracht in deze wijk staat onder druk. Met name het hoogbouwgedeelte bevindt zich in een neergaande spiraal. In de Ontwerpvisie Zoetermeer 2040 is aangegeven dat de focus gelegd wordt op de wijken die kwetsbaar zijn. Meerzicht is de eerste woonwijk die langs de lijnen van Zoetermeer 2040 wordt aangepakt. De wijkverkenning uit 2019 maakt inzichtelijk dat een toekomstbestendig Meerzicht vraagt om ingrepen op de verschillende domeinen die elkaar versterken. De aandacht wordt daarom met name gericht op twee belangrijke pijlers van het programma: een sociaal deel en een fysiek deel. Het sociale deel richt zich op wijkgerichte preventie en een wijkgericht interventie gericht op armoede, welzijn, werk en geld om de problemen achter de voordeur effectief aan te pakken. Het fysieke deel richt zich als eerste op het 'Hart van Meerzicht' en een aanpak van de Bossenbuurt. Het aanpakken van Meerzicht kan en wil de gemeente niet alleen. De gemeente zoekt hierbij naast de inwoners ook contact met belangrijke eigenaren van bezit zoals woningbouwcorporaties en eigenaren van bijvoorbeeld het winkelgebied. Bij het 'Hart van Meerzicht' staat een transformatie van het winkelcentrum en de directe omgeving voor ogen. In het Bossenpark worden mogelijkheden onderzocht om het huidige 'doorgangspark' te transformeren naar een 'verblijfspark'. De uitvoering van de aanpassingen wordt daarbij afgestemd met andere ontwikkelingen zoals de verduurzaming van de galerijflats. Voor de inzet van de gemeentelijke investeringen in het openbaar gebied wordt een businesscase opgesteld. De inzet is sterk afhankelijk van de financiële middelen die er ter beschikking kunnen worden gesteld en welke bestaande middelen in kunnen worden gezet. In de nog op te stellen businesscase voor Meerzicht wordt ingegaan op de eenmalige en structurele kosten en de daar tegenoverstaande dekking.

In december 2022 is voor het gebiedsprogramma Meerzicht budget toegekend voor 2023 en 2024. Het is wenselijk dat er op twee onderdelen een aanvulling plaatsvindt:

- Hart van Meerzicht

Gezien de huidige ontwikkelingen is er meer regie en extra inzet noodzakelijk om te komen tot een kwalitatief goede aanpak en een plan met voldoende draagvlak en ontwikkelpotentieel voor de partijen.

- Uitgebreide participatie

Voor participatieproces is meer inzet nodig van onder andere stedenbouwkundigen en landschapontwerpers. Komende jaren is sprake van intensieve trajecten met bewoners en een aanpak per buurt en maatwerk. Hiervoor is extra capaciteit nodig. De participatie in Meerzicht beperkt zich niet alleen tot inspraak over buitenruimte en fysieke ingrepen maar heeft ook als doel om bewoners te activeren.

Dakenprogramma

Het benutten van de ruimte op daken voor verschillende stedelijke opgaven staat nog weinig op het netvlies van eigenaren en ontwikkelaars. Daarom is het wenselijk dat de gemeente als kwartiermaker het gebruik van de daken aanjaagt en ook zelf het goede voorbeeld geeft. In 2026 maakt een nieuw college de afweging of het nodig is om de dakenaanpak te verlengen of niet (als de markt het intussen afdoende zelf oppakt). Het budget dient als proces- en stimuleringsgeld om het (bestaande) Zoetermeerse Dakenteam haar werkzaamheden goed te kunnen laten uitvoeren. Het gaat om werkzaamheden gericht

op: (1) optoppen (o.a. wooncomplexen van woningcorporaties), (2) multifunctioneel gebruik daken van gemeentelijk vastgoed, (3) multifunctioneel gebruik daken grotere vastgoedeigenaren in de Zoetermeerse Binnenstad en andere gebieden in de stad, als ook bij nieuwbouw en (4) benutten van hun daken door individuele eigenaar-bewoners. Met het Raadsmemo Dakenaanpak is de raad in maart jl. geïnformeerd over de aanpak.

Formatie wonen

De formatie voor wonen is niet toereikend om alle bestaande en nieuwe taken uit te voeren. Er is sprake van een toegenomen opgave ten opzichte van eerdere jaren. Het voorstel is om 1 fte structureel toe te voegen aan de formatie ten behoeve van kwaliteit en kwantiteit. De uitbreiding is noodzakelijk omdat:

- de opgave op het gebied van Wonen meer dan verdubbeld is (ten opzichte van de Woonvisie 2015);
- in het coalitieakkoord, de omgevingsvisie Zoetermeer 2040, de regionale Woonagenda Haaglanden en de recent met het rijk en provincie gesloten Woondeal (tot 2032) hoge ambities en ambitieuze afspraken zijn geformuleerd;
- de woningbouwproductie van 4.500 woningen omhoog moet naar ruim 10.000 woningen om het woningtekort in te lopen;
- er een toegenomen opgave is op het gebied van herstructurering om Zoetermeer toekomstbestendig en meer in balans te brengen;
- de opgave op het gebied van wonen met zorg en welzijn en de huisvestingstaak voor kwetsbare groepen (denk aan vluchtelingen, arbeidsmigranten, uitstroom uit instellingen e.d.) sterk toeneemt;
- door prijsstijgingen en energiearmoede er nieuwe afspraken nodig zijn vanwege de druk op de sociale huursector;
- een actuele Woonvisie met een Woonprogramma sinds vorig jaar verplicht is op grond van de gewijzigde Woningwet en
- een update van de Hoogbouwvisie nodig is voor meer differentiatie in de woonmilieus.

De hoeveelheid taken is niet afgestemd op de beschikbare capaciteit. Hierdoor blijven belangrijke taken liggen, zoals:

- de advisering en verankering van het woningbouwprogramma in woningbouwprojecten (input woningbouw als aanjager stadsontwikkeling),
- de uitvoering en vernieuwing van lokale prestatieafspraken en de Regionale Woonagenda Haaglanden,
- de huisvesting van bijzondere doelgroepen als statushouders, uitstroom uit zorginstellingen (Beschermd wonen, Maatschappelijke opvang) en arbeidsmigranten,
- de inzet op subsidieverwerving voor nieuwbouw, woningverbetering en verduurzaming bij het rijk en de provincie.

Met de extra formatie kunnen de taken op een goede manier uitgevoerd zonder dat er taken blijven liggen of doorschuiven in tijd.

Monitoring parkeerdruk

In het coalitieakkoord is budget vrijgemaakt voor het periodiek meten van de parkeerdruk. Het is effectiever om om de twee jaar een breder onderzoek uit te voeren dan elk jaar een klein onderzoek.

Pilot verkeer inzet Buurtvervoer

Door de verschraving van het openbaar vervoer zijn niet alle locaties binnen Zoetermeer voor iedere groep lopend bereikbaar. Voor mensen die minder goed ter been zijn maar niet binnen de Wmo-regeling vallen, betekent dit dat zij geen gebruik kunnen maken van het openbaar vervoer (OV) in de wijken als de halte iets verder weg ligt of naar winkelcentra, ziekenhuis of gewoon naar familie binnen Zoetermeer. Voor reizigers die gezond van lijf en lede zijn is dit wel mogelijk. Ondanks dat het wenselijk is op sommige locaties zoals Rokkeveen een robuuster netwerk van OV-haltes te hebben.

Om vervoersarmoede/vereenzaming tegen te gaan, is het voorstel om als antwoord op het verschrallende OV in de wijken via Buurtvervoer Zoetermeeders gelegenheid te bieden om gebruik te maken van het OV en bezoeken binnen de gemeentegrenzen. Buurtvervoer om op een laagdrempelige manier deze

groep op gepaste wijze te vervoeren binnen Zoetermeer. Buurtvervoer kan zo breed worden opgezet als wenselijk en hoeft zich niet te beperken tot bovengenoemde doelgroep. Wel moeten we er selectief mee omgaan om voorkomen dat het gebruikt wordt als een taxi. Als de pilot slaagt kan op termijn mogelijk kosten worden bespaard op het WMO-vervoer en heeft de gemeente een goede functionerende gemeenschappelijk vervoer binnen haar grenzen. Dit past ook goed in de mobiliteitsstrategie, waarbij het individuele vervoer wordt teruggedrongen en het collectieve vervoer wordt bevorderd.

Formatie Milieu en Duurzaamheid

Milieukwaliteit en duurzaamheid vormen een basis voor de woonaantrekkelijkheid van Zoetermeer voor bestaande - en nieuwe inwoners. Ze zijn daarmee belangrijk voor het kunnen realiseren van de ambities vanuit de Omgevingsvisie Zoetermeer 2040 en de kwalitatieve opgaven die daaruit voortvloeien. Daarnaast moet de gemeente de (toekomstige) wettelijke taken op dit terrein kunnen voorbereiden en uitvoeren. Ook is het noodzakelijk dat inwoners en ondernemers voldoende kunnen worden geadviseerd over deze onderwerpen en de kaders en regels die hiervoor (gaan) gelden. Ook het bestuur moet hierop voldoende kunnen worden geadviseerd. Dat kan nu onvoldoende.

In de periode vóór 2015 is veel beleidskennis op milieugebied uit de gemeentelijke organisatie verdwenen. Deels had dit te maken met de vorming van de gemeenschappelijk regeling Omgevingsdienst Haaglanden en deels met de bezuinigingen in die tijd vanuit een perspectief dat de gemeente Zoetermeer weinig ontwikkelopgaven meer had na het afbouwen van Oosterheem. Na onderlinge vergelijking blijkt dat veel omliggende gemeenten deze expertise wel (weer) in hun formatie hebben opgenomen. In praktijk betekent dit dat deze thema's nu door adhoc maatregelen met kunst en vliegwerk door collega's van aanpalende beleidsdisciplines (deels) wordt opgevangen. Dit gaat daarmee ten koste van de formele takenpakketten van deze collega's en de kwaliteit van de advisering aan het bestuur en inwoners.

De aanvulling bedraagt voor 2025 2,5 fte voor de volgende drie onderwerpen:

- bodem, water en ondergrond 1 fte;
- gezondheid: luchtkwaliteit, geluid, straling, externe veiligheid 0,5 fte;
- klimaatadaptatie & circulaire economie 1 fte.

Stationsgebied en Nelson Mandelabrug

In het masterplan Entree is opgenomen dat de omgeving van station Zoetermeer als onderdeel van de ontwikkeling Entree dient te worden opgewaardeerd. In de visie stationsgebied Zoetermeer is dit voornemen verder uitgewerkt (Raadsbesluit Visie Stationsgebied 2021). Vanuit het programma Openbaar Vervoer Schaalsprong is de ambitie om het gebruik van het openbaar vervoer te stimuleren. De recent getroffen noodmaatregelen voor de Nelson Mandelabrug – in verband met het verhelpen van de onveilige situatie – maken de 'upgrade' nog urgenter. De maatregelen hebben namelijk geleid tot een verkleinde capaciteit van de huidige brug. Zonder de bouw van de nieuwe stadswijk Entree Zoetermeer voldoet de capaciteit zoals die was voorafgaand aan de getroffen noodmaatregelen. De Nelson Mandelabrug heeft onvoldoende capaciteit om de toegenomen verkeersstromen, die ontstaan door Entree Zoetermeer, te kunnen afwikkelen. Daarmee is deze aanpassing noodzakelijk om de toegang tot de nieuwe wijk te kunnen realiseren.

Komende jaren moet de brug structureel hersteld worden. Vanwege de tijdelijke en kwalitatief niet optimale noodbrug over de A12 is er extra urgentie om het structureel herstel in gang te zetten in combinatie met de reeds ingezette knooppuntontwikkeling. Ook is gebleken dat ProRail liften heeft die binnen afzienbare tijd toe zijn aan een renovatie. Deze plannen kunnen in een integrale aanpak worden meegenomen.

Om de capaciteit te vergroten en de aantrekkelijkheid van het OV te verhogen zijn verschillende voorstellen in onderzoek. De financiële opgave om dit soort omvangrijke ingrepen te realiseren is groot. Om deze reden voert de gemeente overleg met het rijk, de provincie en de MRDH. In alle gevallen dient de

gemeente een eigen bijdrage te leveren. De omvang hiervan verschilt per subsidieregeling. Gezien het lopende overleg is het voor deze perspectiefnota nog te vroeg om hiervoor al concrete bedragen te reserveren. Zodra hier meer zekerheid over is, wordt de raad hierover geïnformeerd.

Project Bleiswijkseweg herinrichting

Op 1 november 2021 heeft de gemeenteraad motie 2111-25A: Beperken (vracht)verkeer Bleiswijkseweg aangenomen. Met deze motie is het college verzocht: Een onderzoek uit te voeren naar de mogelijkheden om het verkeer op de Bleiswijkseweg, met name het vrachtverkeer, te beperken en voor eind 2022 de uitkomsten met de raad te delen.

Al langere tijd speelt de wens om de Bleiswijkseweg te verbeteren. Naast de motie hebben er begin 2022 nog twee relevante gebeurtenissen plaatsgevonden. Op 31 januari 2022 heeft de gemeenteraad ingestemd met het beschikbaar stellen van onderzoeksbudget voor het programma Dutch Innovation Park. Onder de noemer 'Impuls Kwaliteit buitenruimte & bereikbaarheid' is budget gereserveerd voor het verbeteren van de openbare ruimte van het gebied. Onderdeel hierbij is het onderzoek naar het verbeteren en aanpassen van de Bleiswijkseweg. Op 14 februari 2022 heeft het college de samenwerkingsovereenkomst Metropolitane Fietsroute ondertekent van de MRDH. Hiermee heeft de gemeente Zoetermeer zich geëngaat om voor 1 maart 2026 een metropolitane fietsroute te realiseren tussen Zoetermeer en Rotterdam. In Zoetermeer loopt de route vanaf de Dorpsstraat, over de Bleiswijkseweg naar de gemeentegrens met Lansingerland. Om te bekijken hoe de gewenste doelen bereikt kunnen worden is het project Bleiswijkseweg opgestart.

Voor het opnieuw inrichten van de Bleiswijkseweg is op dit moment geen budget gereserveerd. Wel is er budget voor het aanleggen van het ontbrekende deel van de metropolitane fietsroute en zijn er besprekingen met de MRDH over subsidie vanuit de MRDH. In de komende periode wordt bekeken op welke wijze het ontbrekende budget kan worden gevonden. Zo nodig wordt een voorstel aan de raad voorgelegd.

Financiën

	Bedragen x €1.000						
	TB1	MJB 2024 - 2027				Doorkijk MJB	
	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029
1 Financiële ontwikkelingen bestand beleid (leereffecten jaarrekening en TB1)							
Aankoop gronden Kelvinstraat (Kwadrant deelgebied D)	-117						
Verkoop gronden Kelvinstraat (Kwadrant deelgebied D)	1.967						

Provada - dekking doorberekening andere gemeenten	-100 100						
Brandstofverkooppunt	275						
Subsidie woningbouw Engelandlaan 140	615 -615	-615 615					
Stationsgebied Plintgebouw Entree - dekking Rif	-200 200						
Saldo	2.125	0					
2 Onvermijdelijke ontwikkelingen: niet van toepassing							
Saldo							
3 Beleidswijzigingen							
Uitbreiding Palenstein herstructering		-120					
Binnengebied Palenstein - dekking bijdrage ontwikkelaar	-440 440	-420 420					
Gebiedsontwikkeling Meerzicht - dekking reserve fonds Zoetermeer 2040		-235 235	-235 235				
Dakenprogramma - dekking reserve investeringsfonds		-80 80	-80 80				
Formatie wonen (zie ook overhead)		-98	-98				
Monitoring parkeerdruk	10	-30	10				
Pilot verkeer inzet Buurtvervoer		-220	-180				

Formatie Milieu en Duurzaamheid (zie ook overhead)		-126	-251				
Project Bleiswijkseweg herinrichting		-pm	-pm	-pm	-pm	-pm	-pm
Saldo	10	-594	-419	0	0	0	0
TOTAAL SALDO PROGRAMMA	2.135	-594	-419	0	0	0	0

Toelichting financiën

Financiële ontwikkelingen bestaand beleid (leereffecten jaarrekening en TB1)

Aankoop en verkoop gronden Kelvinstraat (Kwadrant deelgebied D)

In het raadsmemo Verkoop gronden Kelvinstraat (Kwadrant deelgebied D) van 20 oktober 2021 is de raad geïnformeerd over de voortgang van de aankoop van een kavel van het Hoogheemraadschap van Schieland en de Krimpenerwaard en de verkoop van drie kavels aan twee partijen met een verwacht positief totaalresultaat van totaal € 1,7 mln. In TB2-2022 is aangegeven dat de aankoop alsmede een gedeeltelijke verkoop van de kavels in het 4e kwartaal van 2022 zou plaatsvinden. Dit echter uitgesteld naar 2023. Na aftrek van gemaakte kosten wordt een positief resultaat van € 1,85 mln. gerealiseerd. Dit is € 150.000 hoger dan eerder gemeld. Dit komt door lagere kosten voor het bouw- en woonrijp maken door de ontwikkelaar. Dat heeft een positief effect op de grondwaarde.

Provada

De gemeente organiseert dit jaar namens verschillende gemeenten van de Verstedelijkingsalliantie de deelname aan de vastgoedbeurs Provada. De kosten worden via de gemeentelijke begroting in rekening gebracht en onder vermindering van het gemeentelijke aandeel aan de andere gemeenten in rekening gebracht. De kosten bedragen ca. € 0,1 mln.

Brandstofverkooppunt

Voor het brandstofverkooppunt aan de Weidedreef 50 is een nieuw langdurig huurovereenkomst afgesloten. De te ontvangen vergoeding voor de verlenging bedraagt € 275.000 en betreft een éénmalig voordeel.

Subsidie woningbouw Engelandlaan 140

Voor de bouw van woningen op de locatie Engelandlaan 140 is subsidie van de provincie Zuid-Holland van € 615.000 toegekend. Het betreft een project van De Goede Woning om 85 sociale huurwoningen te realiseren. De start van de bouw is vertraagd naar half 2023. Omdat de subsidie wordt uitbetaald na oplevering vindt de uitkering niet in 2023 plaats maar in 2024.

Stationsgebouw Plintgebouw Entree

Voor de realisatie van het Plintgebouw is met raadsbesluit ca. € 11,2 mln. beschikbaar met ca. € 5,9 mln. Begin december 2022 stonden hiervoor opdrachten gereed maar deze zijn als gevolg van de onvoorziene werkzaamheden aan de Nelson Mandelabrug stilgelegd. Dit leidt tot stilstand kosten en herstartkosten

bij de leveranciers. Daarnaast heeft het college opdracht gegeven om de stations ontwikkeling te versnellen met het oog op de verdere toekomst. Dat leidt tot extra inzet. Als gevolg van deze ontwikkeling moeten de plannen opnieuw beschouwd worden en moet opnieuw bekeken wat de planning in toekomst moet worden. De meerkosten van het stilleggen, het opnieuw opstarten en de herziening bedragen € 200.000 en worden gedekt uit de Rif.

Onvermijdelijke ontwikkelingen

Niet van toepassing.

Beleidswijzigingen

Uitbreiding Palenstein herstructurering

De aanpassing betreft het vervangen van het betonnen vluchttrappenhuis door een nieuwe noodtrap, waarbij de totale kosten zijn geraamd op € 120.000.

Binnengebied Palenstein

Een gedeelte van het openbaar gebied behoort tot het binnengebied van deelplan D en is onderdeel van de herstructurering Palenstein. In het binnengebied zal Vidomes een bouwplan ontwikkelen. De buitenruimte is al eigendom van de gemeente. Vidomes heeft ons in december 2022 contractueel opdracht verleend om het binnengebied bouwrijp en woonrijp te maken. De kosten van de herinrichting bedragen € 860.000 (prijspeil 1 januari 2023) en zijn voor rekening van Vidomes. De kosten voor het bouwrijp maken bedragen € 440.000 en de kosten voor het woonrijp maken bedragen € 420.000. De gemeente brengt de kosten voor het bouwrijp en woonrijp maken van het binnengebied aan Vidomes in rekening bij aanvang van de werkzaamheden. De werkzaamheden vinden in 2023 en 2024 plaats. De gemeente neemt initiatief om samen met corporaties woningen te ontwikkelen en uitvoeringsplannen te maken voor aanpassingen in de buitenruimte.

Gebiedsontwikkeling Meerzicht

Voor het Hart van Meerzicht is voor 2023 € 125.000 begroot. Dit bedrag is ook nodig voor 2024 en 2025. De kosten voor de extra participatie worden geschat op € 110.000 voor 2024 en 2025.

Dakenprogramma

De kosten bedragen € 80.000 per jaar en het budget is nodig voor: het adviseren van potentiële daken-initiatiefnemers (dakeneigenaren), het inhuren/raadplegen van dakenexperts (o.a. laten maken van verkennende ontwerpen voor dakeneigenaren, draagkrachtberekeningen), extra interne gemeentelijke capaciteit (0,4 fte) en de organisatie van dakenevents (community-building en educatie). Het voorstel is dit te dekken vanuit de Rif.

Formatie wonen

De kosten voor een extra fte bedragen € 98.000 (1 fte). Gezien de financiële situatie wordt slechts voor twee jaar budget gevraagd, terwijl het voorstel inhoudelijk wel structureel wenselijk is.

Monitoring parkeerdruk

Het periodieke onderzoek naar de parkeerdruk kost € 40.000 per jaar. Omdat via het coalitieakkoord € 10.000 is geraamd, wordt aanvullend € 30.000 gevraagd. Het onderzoek wordt om de twee jaar uitgevoerd. Gezien de financiële situatie wordt slechts in 2024 budget gevraagd, terwijl het voorstel inhoudelijk ook in 2027 wenselijk is (zie ook bijlage 4).

Pilot verkeer inzet Buurtvervoer

Om het buurtvervoer op te zetten is tijdelijk een extra fte nodig die de komende periode om buurtvervoer vanuit de gemeente kan opzetten. De pilot gaat uit van € 400.000 voor de komende twee jaar. Er moet nog veel worden uitgewerkt en onderzocht. In de voorbereiding worden onder andere de volgende punten meegenomen:

- werving vrijwilligers en eventueel het opzetten van een stichting of aansluiten bij de huidige vrijwilligersorganisatie;
- regelen van financiën. Eerste jaar zullen hierdoor de kosten hoger liggen dan de volgende jaren;
- afstemming met de OV-aanbieders;
- afstemming met Wmo. Met dit concept kunnen een aantal ritten worden overgenomen vanuit Wmo-kosten besparing maar moet wel passen binnen de afspraken die er liggen met de huidige vervoerder;
- juridisch zaken uitzoeken en vastleggen;
- pilot van twee jaar;
- communicatiecampagne;
- opstellen criteria: wie kan er gebruik maken van buurtvervoer;
- bepalen welke voertuigen in te zetten: personenauto of busjes.

Formatie Milieu en Duurzaamheid

De aanvulling voor 2025 is 2,5 fte € 251.000, waarbij voor 2024 sprake is van een ingroepad (€ 126.000). Gezien de financiële situatie wordt slechts voor twee jaar budget gevraagd, terwijl het voorstel inhoudelijk wel structureel wenselijk is.

Technische begrotingswijzigingen

College/Raad	Toelichting
Raad	In het raadsmemo Noodfonds energie-armoede is opgenomen om middelen voor deze energie-armoede te reserveren in de reserve Zoetermeernoodfonds. Met deze begrotingswijziging worden deze middelen in de begroting 2023 opgenomen, zodat de subsidies uitbetaald kunnen worden (€ 200.000).